

GLOSSARY of the European Convention on Human Rights

GLOSAR al Convenției Europene pentru Drepturile Omului

**English-Romanian
Romanian-English**

**Englez-Român
Român-Englez**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

GLOSSARY
of the European Convention
on Human Rights

GLOSAR
al Convenției Europene
pentru Drepturile Omului

English-Romanian
Englez-Român

Romanian-English
Român-Englez

All requests concerning the reproduction
or translation of all or part of this document should
be addressed to the Directorate of Communication
(F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int).
All other correspondence concerning this document
should be addressed to the Secretariat of the
Directorate General Human Rights and Rule of Law.

Cover and layout: Document and Publications
Production Department (SPDP), Council of Europe

© Council of Europe, September 2015
Printed at the Council of Europe

English-Romanian

A

abduction	răpire
abolition of the death penalty	abolirea pedepsei capitale
absence of a public hearing	absența/lipsa unei audieri publice
absence of intention to pursue petition	absența intenției de a menține cererea
absence of right to compensation	lipsa dreptului de a fi compensat, despăgubit
absentia [in]	(în lipsa)
absolutely necessary	absolut necesar
absolute rights	drepturi absolute
abuse of the right of petition	abuz de dreptul de a petiționa
access to court	acces la curte
access to information	acces la informație
access to relevant files	acces la dosare/documente relevante
accessibility	accesibilitate, acces
acquittal at first instance	achitare de către prima instanță
action for damages	acțiune în despăgubire
<i>actio popularis</i>	<i>actio popularis</i> (expr. lat., acțiune introdusă de orice membru al societății în vederea protejării ordinii publice)
adequate facilities	facilități adecvate
adequate time	timp necesar, favorabil
adjourn the case	a amâna, a suspenda cazul
administrative detention	detenție administrativă
administrative practice	practică administrativă
administrative proceedings	proces administrativ
admissibility criteria	criterii de admisibilitate
admissible/ility/decision	admisibil/ decizie de admisibilitate
admit (evidence)	a admite (probe)
adoption of a judgment	adoptarea unei hotărâri judecătorești
adversarial trial / adversarial hearing	proces, judecată adversativă / audiere adversativă
after conviction	după condamnare, după sentința de condamnare
age of criminal responsibility	vârsta de răspundere penală
aim	scop, intenție
alcoholics	alcoolici

aliens
alienate
allegation

allowance
alternative civil service
anonymous petition
appeal on a point of law
appellant
applicability
applicable provisions
application for release from detention
apprehension
arbitrariness
arbitrary action
arbitrary arrest/detention
arbitrary deprivation of liberty
arguable claim
arrest
arrest warrant
assault
asylum seeker
award compensation/damages

străini
a înstrăina, a aliena
afirmație, pretenție (nedovedită),
alegație
indemnizație
serviciu militar alternativ
cerere anonimă
recurs
apelant, reclamant în apel
aplicabilitate
prevederi, clauze aplicabile
cerere de revocare a măsurii de detenție
arestare, arest
caracter arbitrar
acțiune arbitrară
arest/detenție arbitrară
privare de libertate arbitrară
cerere, pretenție serioasă și legitimă
arest
mandat de arest
agresiune, lovire
solicitant de azil
compensare, despăgubire

B

bailiff
bankruptcy
biased
bill of indictment
binding judgment
bringing before competent authority
bringing before competent legal
authority
brought promptly before judge or other
officer authorised by law to exercise
judicial power

executor judecătoresc
faliment
părtinitor
ordonanță de punere sub învinuire
hotărâre judecătorească obligatorie
aducere în fața autorității competente
aducere în fața unei autorități judiciare
competente
adus/ă de îndată înaintea unui judecător
sau a altui magistrat împuternicit prin
lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare

C

capital punishment	pedeapsă capitală
case law	jurisprudență, practică judiciară
cassation appeal	recurs
causal link	legătură causală
change religion or belief	schimbare de religie sau crez
charged with criminal offence	acuzat de săvârșirea unei infracțiuni
charges	învinuiri, acuzații
child born out of wedlock	copil născut în afara căsniciei
choice of the legislature	alegerea corpului legislativ
circumstances of the case	circumstanțele cazului
civil proceedings	proces civil
civil rights and obligations	drepturi și obligații cu caracter civil
civilian substitute service	serviciu public de alternativă
civil service	serviciu public, funcție publică
claim	a cere, a pretinde, a solicita
Cerere, pretenție, reclamație, acțiune, solicitare	
coercion (administrative)	constrângere (administrativă)
collective complaint	cerere, plângere, reclamație colectivă
collective exercise of freedom of expression	exercitarea colectivă a libertății de exprimare
collective punishment	pedeapsă colectivă
commit an offence	a comite o infracțiune
Committee of Ministers	Comitetul Miniștrilor
common ground	temei, motiv comun
comparable situation	situație de comparat, comparabilă
compatibility with the Convention	compatibilitate cu convenția, în acord cu prevederile convenției
compensation	compensație, despăgubire
competent court	curte, tribunal competent(ă)
competent legal authority	autoritate competentă
complaint	plângere, reclamație
compulsory	obligatoriu
compulsory labour	muncă obligatorie
concurring opinion	opinie concordantă
conditional release	eliberare condiționată
condition of detention	condiție de detenție
confidentiality	confidențialitate

conscientious objection	refuz de a face armata bazat pe convingeri religioase, etice, morale sau umanitare
conscientious objector	persoană care refuză de a face serviciul militar
constitutional proceedings	procedură, proces constituțional (ă)
constitutionality	constituționalitate
continued detention	detenție continuă
continued examination not justified	continuarea examinării (cererii) nu se justifică
continuing situation	situație continuă
control of use of property	control asupra folosirii proprietății
conviction	condamnare penală, sentință de condamnare
costs and expenses	cheltuieli de judecată
Court holds...	curtea decide ...
court of appeal	curte de apel
criminal charge	acuzăție în materie penală
criminal offence	infracțiune
criminal proceedings	proces penal
custody of children	tutelă, custodie asupra copiilor
custody record	act/înscriș referitor la tutelă/custodie
custody suit	proces judiciar referitor la dreptul de custodie/tutelă

D

date of lodging of a complaint	data depunerii unei plângeri
death penalty	pedeapsă cu moartea
default interest	dobânzi cominatorii
defamation	defăimare
defence from unlawful violence	legitimă apărare
defence through legal assistance	apărare prin asistență juridică
defend in person	a (se) apăra în persoană
defendant state party	statul pârât
degrading punishment	pedeapsă degradantă, umilitoare
degrading treatment	tratament degradant, umilitor
delays in payment of compensation for expropriation	tărăgănare a achitării compensației pentru expropriere
delays in the proceedings	tărăgănare, tergiversare a procesului
deliver a judgment	a pronunța o hotărâre

democratic society	societate democratică
demonstration	demonstrație
denial of access to lawyer	împiedicarea (refuzul) accesului la avocat
deprivation of liberty	privare de libertate
deprivation of possession	deposedare
deprivation of property	lipsire de proprietate
derogable rights and freedoms	drepturi și libertăți pe care statul poate să le restrângă (articolul 15 al convenției)
derogation	derogare
derogation in time of war or other public emergency	derogare în timp de război sau altă urgență publică
destruction of possessions and home	distrugerea bunurilor și a casei
detention on remand	detenție preventivă
determination	determinare
diplomatic assurances	asigurări diplomatice
directly imputable to the local authorities	care ține de responsabilitatea exclusivă a autorităților locale
disability pension	pensie de invaliditate
(enforced) disappearance	dispariție
disclosure of identity	dezvăluirea identității, identificare
discrimination	discriminare
Dismissal	concediere, eliberare din funcție
Dismissal from civil service/of appeal on points of law	eliberare, concediere dintr-o funcție publică; respingerea recursului
dispute	dispută, litigiu
dissemination	răspândire, propagare, difuzare
dissenting opinion	opinie disidentă
dissolution (of an association, political party etc.)	desființare, dizolvare, lichidare (a unei asociații, a unui partid politic)
documentary evidence	probă scrisă, înscris
domestic legislation	legislație internă
double jeopardy	risc, pericol dublu
drug addicts	narcomani, toxicomani
duties and responsibilities	obligații și responsabilități
duty solicitor	avocat numit din oficiu

E

<p>educational supervision effect lawful arrest effective access to a court effective domestic remedy effective remedy effectiveness of investigation into (murder) enforceable judicial decision enforcement proceedings engagements undertaken by parties environment elections by secret ballot equality before the law equality of arms equitable basis established by law examination of circumstances examination of witnesses examine the second set of proceedings excessive length of proceedings exclusion of press exclusion of public execution exercise the jurisdiction exemption from exhaustion of domestic remedies exhaust domestic remedies exhaustion of domestic remedies expel expiry of time-limit expropriation expulsion extend the detention on remand extent strictly required by situation extensive extradition extraterritorial jurisdiction</p>	<p>supraveghere educațională a efectua un arest legal acces eficient la curte recurs intern eficient remediu eficient investigare eficientă (a unui caz de omor) decizie judecătorească executorie procedură de executare obligațiile asumate de către părți mediul ambiant alegeri prin vot secret egalitate în fața legii egalitatea armelor (în) mod echitabil instituit prin lege examinarea circumstanțelor interogarea, audierea martorilor a examina al doilea set de proceduri durată excesivă a procesului excluderea presei excluderea publicului executare, execuție exercitarea jurisdicției scutire de obligația de a epuiza căile interne de recurs a epuiza căile de recurs interne epuizarea căilor de recurs interne a expulza, a da afară expirarea termenului-limită expropriere expulzare prelungirea duratei de detenție preventivă (într-o) măsură strict necesară în circumstanțele cazului extins, lărgit extrădare jurisdicție extrateritorială</p>
--	--

F

fair hearing	judicare în mod echitabil
fairness of proceedings	echitabilitatea procesului
family life	viață de familie
feeling of fear, anguish and inferiority	sentiment de frică, angoasă și inferioritate
final domestic decision	decizie internă irevocabilă
forced evacuation	evacuare forțată
forced labour	muncă forțată
forensic expert	criminalist, expert judiciar
form/join trade unions	a forma / a se afilia (unui) sindicat
foreseeability	care poate fi prevăzut
found a family	a întemeia o familie
free assistance of an interpreter	asistență gratuită a unui interpret
free elections	alegeri libere
free legal assistance	asistență juridică gratuită
freedom of association	libertate de asociere
freedom of conscience	libertate de conștiință
freedom of correspondence	libertatea corespondenței
freedom of expression	libertatea de exprimare
freedom of movement	libertatea de circulație
freedom of opinion	libertatea de opinie
freedom of peaceful assembly	libertatea de întrunire pașnică
freedom of religion	libertatea de religie
freedom of the press	libertatea presei
freedom of thought	libertatea de gândire
freedom to choose a place of residence	libertatea de a-și alege locul de reședință
freedom to impart ideas	libertatea de a răspândi idei
freedom to impart information	libertatea de a răspândi informații
freedom to manifest religion	libertatea de a-și manifesta religia
freedom to receive ideas	libertatea de a recepționa idei
freedom to receive information	libertatea de a recepționa informații
friendly settlement	rezolvare pe cale amiabilă
fundamental freedoms	libertăți fundamentale
fundamental values of a democratic society	valori fundamentale ale unei societăți democratice
fundamental defect in proceedings	viciu fundamental în cadrul procedurii

G

general interest	interes general
general principles of international law	principii generale ale dreptului internațional
general principles of law recognised by civilised nations	principii generale de drept recunoscute de către națiunile civilizate
grant applicants claim	a accepta plângerea reclamantilor
grant legal aid	a acorda asistență juridică (gratuită)
gross violations	violări grave
group of individuals	grup de indivizi
guarantees to appear for trial	garanții care asigură prezența persoanei la proces

H

harassment	hărțuire
has not sufficient means	nu are mijloace suficiente
heavier penalty	penalitate, pedeapsă mai grea
high contracting party	întâlă parte contractantă
higher tribunal	instanță ierarhic superioară
hinder the exercise of the right of petition	a împiedica exercițiul dreptului de petiționare
holding facility	centru de detenție
home	casă
humiliating punishment	pedeapsă umilitoare

I

ill-treatment of detainees/in custody	maltratarea deținuților
illegal detention	detenție ilegală
impartial tribunal	tribunal, instanță imparțial (ă)
impartiality of a judge	imparțialitatea unui judecător
imposition of fine	stabilirea unei amenzi
imprisonment	încarcerare
impunity	impunitate
imputability	imputabilitate, caracter imputabil
in accordance with law	în conformitate cu legea
in force	în forță, valabil
in the capacity of	în capacitatea de

inability to secure compliance with the judgment	imposibilitatea de a executa o hotărâre judecătorească
inadmissibility	inadmisibilitate
inapplicability	neaplicabil
incitement to hatred and hostility	incitare la ură și ostilitate
indemnification	despăgubire, compensare
independent tribunal	tribunal independent
individual	individ individual
individual application/petition	cerere/petiție individuală
individual measures	măsuri cu caracter individual
ineffectiveness of remedies	ineficacitatea remediilor
information in detail	informație detaliată, amănunțită
information in language understood	informație într-o limbă înțeleasă
information on charge	informație privitoare la învinuire
information on nature and cause of accusation	informație referitoare la natura și cauzele acuzației
information on reasons for arrest	informație privitoare la arest
inhuman punishment	pedeapsă inumană
inhuman treatment	tratament inuman
inter-State case	caz interstatal
interests of justice	interesele justiției
interests of members	interesele membrilor
interests of society as a whole	interesele societății ca un tot întreg
interference	ingerință
interim measure	măsuri interimare, temporare
international obligations	obligații internaționale
interrogation	interogare, interogatoriu
intimidation	intimidare, amenințare Constrângere morală

J

join trade unions	a se alătura unui sindicat
joint opinion	opinie comună
judge or other officer exercising judicial power	judecător sau alt magistrat care exercită puterea judecătorească
judgments are essentially declaratory in nature	sentințele (hotărârile judecătorești) sunt în esență declarative

judicial officer	funcționar judiciar, persoană împuternicită să exercite puterea judecătorească
judicial review	analiză jurisprudențială
jurisdiction of states	jurisdicția statelor
jurisdiction of the Court	jurisdicția curții europene a drepturilor omului
jurisprudence	jurisprudență
just satisfaction	reparație echitabilă
justified by the public interest in a democratic society	pentru cauză de utilitate publică într-o societate democratică
justify the interference	a justifica ingerința
juvenile delinquency	delicvență juvenilă

L

lack of a public hearing	lipsa, absența unei audieri publice
lack of effective access to a tribunal	lipsa accesului la tribunal
lack of effective remedy/investigation/oral hearing	lipsa unui remediu eficient/ investigări / audieri
lack of promptness of information	lipsa informației prompte
language which an accused understands	limba înțeleasă de către acuzat
lawful arrest or detention	arest sau detenție legal(ă)
lawful order of a court	hotărâre legală a curții
lawful restrictions	restricții legale
lawfulness of proceedings	legalitatea procesului, procedurii
lawyer	avocat, jurist
legal aid or assistance	asistență juridică (gratuită)
legal obligation	obligație legală
legality of detention	legalitatea detenției
legitimate aim	scop, intenție legitim (ă)
legitimate purpose	obiectiv, scop legitim
length of civil/criminal proceedings	durata procesului civil/penal
length of detention on remand	durata detenției preventive
length of pre-trial detention	durata detenției preventive până la trimiterea dosarului în judecată
level of jurisdiction	nivelul jurisdicției
liability	responsabilitate
liable under the Convention	care poartă răspundere în baza Convenției

liberty of movement	libertatea de mișcare, de deplasare
liberty of person	libertatea persoanei
licensing of broadcasting, television and cinema enterprises	regim de autorizare pentru organizațiile din sfera radiodifuziunii, televiziunii și cinematografeii
life	viață
life of the community	viața comunității
life of the nation	viața națiunii
life sentence	condamnare pe viață
limitation on use of restrictions on rights	limitarea folosirii dreptului de a restrânge drepturile
limitations to protect democratic society	restricții având drept scop protejarea valorilor societății democratice
limitations to protect the rights of others	restricții având drept scop protejarea drepturilor altora
limited jurisdiction	jurisdicție limitată
living instrument	instrument viu
local needs and conditions	necesități și condiții locale
<i>locus standi</i>	<i>locus standi</i> (expr. lat., "calitate procesuală activă")
lodge an application	a depune o cerere
<i>loss of property</i>	pierderea proprietății

M

make financial award	a aloca compensație financiară
maintaining the authority and impartiality of the judiciary	menținerea autorității și imparțialității corpului judecătoresc
manifestly ill-founded	vădit neîntemeiat
manifest religion or belief	a-și manifesta religia sau convingerea
margin of appreciation	marjă de apreciere
marriageable age	vârstă matrimonială
material damage	daune materiale
matter resolved	litigiu soluționat
measures necessary in the interests of children	măsuri necesare în interesele copiilor
measures of a general character	măsuri cu caracter general
measures similar to expropriation	măsuri similare exproprierii
media	presa, mass-media
members of a minority group	membrii unui grup minoritar
members of administration	membrii administrației

members of armed forces	membrii forțelor armate
members of police	membrii organelor de poliție
memorial	memoriu, amintire notă, petiție, memorandum
mental anguish/suffering	suferință mintală
merits of individual application/inter-state application	fondul cererii individuale/ interstatale
merits of the complaint	fondul capătului de cerere
military service	serviciu militar
minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society	nivelul minim de protecție de care se bucură cetățenii în baza legii într-o societate democratică
minimum level of severity	nivel minim de gravitate
minor offence	contravenție minoră
minority	minoritate
minors	minori
miscarriage of justice	eroare judiciară
moderate physical punishment	pedeapsă corporală moderată
monitoring of prisoners' correspondence/telecommunications/telephones	monitorizarea corespondenței/ comunicațiilor telefonice ale deținuților
moral damage	daune morale
morals	moral, moravuri

N

narrow interpretation	interpretare restrictivă
national authority	autoritate națională
national court	instanță națională
national law	lege națională
national minority	minoritate națională
national origin	origine națională
national security	securitate națională
nationalisation	naționalizare
nature of punishment	caracterul, natura pedepsei
nature of interference	natura ingerinței
<i>ne bis in idem/ non bis in idem principle</i>	<i>ne bis idem</i> (expr. lat., "Nicio persoană nu poate fi urmărită/judecată de 2 ori pentru aceeași crimă")
necessary in a democratic society	necesar într-o societate democratică
negative obligation	obligație negativă

negotiations
new or newly discovered facts
no significant disadvantage
non-derogable rights and freedoms

non-enforcement
non-exhaustion
non-exhaustion of domestic remedies
non-governmental organization
non-official summary
non-pecuniary damage
normal civic obligations
notification
notification of a derogation
null and void
nulla poena sine lege

nullum crimen sine lege

negocieri
circumstanțe noi sau nou descoperite
niciun prejudiciu semnificativ
drepturi și libertăți care nu pot fi restrânse

neexecutare
neepuizare
neepuizarea remediilor interne
organizație neguvernamentală
sumar neoficial
daune morale
obligații civile normale
notificare
notificarea unei derogări
nul, lovit de nulitate
nullum crimen sine lege (expr. lat., “nici o infracțiune nu există în afară de lege”)
nullum crimen sine lege (expr. lat., “nici o infracțiune nu există în afară de lege”)

O

objective and reasonable justification
obligation of performing military service
obligation prescribed by law

observance
obtain attendance of witnesses
of his own choosing
officer authorised by law to exercise
judicial power
Ombudsman
oral hearing
oral submission
order release
ordinary courts
other status
outstanding interest

justificare obiectivă și rezonabilă
obligația de a face serviciul militar
obligație prevăzută de lege, prescrisă
de lege

respectare
a obține prezența martorilor
la propria alegere
magistrat împuternicit prin lege cu
exercitarea atribuțiilor judiciare
ombudsman, avocat parlamentar
audiere
pledoarie
ordin de punere în libertate
instanțe ordinare
alt statut
interes nerezolvat, nesoluționat

P

parental authority	autoritate parentală
parents' religious and philosophical convictions	convingeri religioase și filozofie ale părinților
particular circumstances of the case	circumstanțe particulare (specifice) cazului
particular level of severity	nivel specific de gravitate
peaceful assembly	întrunire pașnică
peaceful enjoyment of possessions	stăpânire pașnică a bunurilor
pecuniary damage	daune materiale
penalty	penalitate
periodic review of the continuing lawfulness of detention	reexaminare periodică a legalității detenției preventive
permit for a demonstration	autorizație de a organiza o demonstrație
persons of unsound mind	persoane bolnave mintal
physical integrity	integritate fizică
physical liberty and security	libertate și securitate fizică
physical punishment	pedeapsă corporală
physical suffering	suferință fizică
pilot judgment	hotărâre-pilot
plea of inadmissibility	excepție de inadmisibilitate
plot of land	lot de pământ, parcelă
pluralism in education	pluralism în educație
police surgeon	medic care lucrează în organele de poliție
political activity	activitate politică
political asylum	azil politic
political or other opinion	opinie politică sau de altă natură
political party	partid politic
political rights	drepturi politice
positive obligations	obligații pozitive
possessions	posesiuni, bunuri
power of attorney	procură
power to overturn decision of the court	dreptul, prerogativa de a modifica decizia instanței
practical and effective protection	protecție practică și eficientă
prejudice interests of justice	a prejudicia interesele justiției
pre-trial detention	detenție preventivă
preliminary objection/investigation	obiecție/investigare preliminară

preparation of defence	pregătirea apărării
prescribed by law	prevăzut de lege
present-day conditions	condițiile, situația prezentă, la momentul de față
presidential pardon	grațiere, amnistie prezidențială
press	presa
pressing social need	necesitate socială presantă
presumed paternity	paternitate prezumată
presumption of innocence	prezumția de nevinovăție
prevent disorder	a preveni încălcarea ordinii publice
prevent escape	a împiedica evadarea
prevent unauthorised entry into country	a preveni intrarea neautorizată în țară, a împiedica intrarea în țară în mod ilegal
preventing the disclosure of information received in confidence	prevenirea divulgării informației confidentiale
prevention of crime	prevenirea infracțiunilor
prevention of disorder	prevenirea dezordinii publice
prevention of spreading of infectious diseases	prevenirea răspândirii bolilor infecțioase
preventive detention	detenție preventivă
<i>prima facie</i>	<i>prima facie</i> , început de probă
prisoner	deținut
private life	viață privată
procedural defect	deficiență procedurală
procedural guarantees of review	garanții procedurale în apel, recurs
procedure prescribed by law	procedură prevăzută de lege
prohibition of	interdicție/interzicere
prohibition of abuse of rights	interzicerea abuzului de drepturi
prohibition of collective expulsion of aliens	interzicerea expulzării colective de străini
prohibition of discrimination	interzicerea discriminării
prohibition of expulsion of a national	interzicerea expulzării propriilor cetățeni
prohibition of imprisonment for debt	interzicerea privării de libertate pentru datorii
prohibition of reservations	interzicerea rezervărilor (unor drepturi)
prohibition of slavery and forced labour	interzicerea sclaviei și a muncii forțate
prohibition of torture	interzicerea torturii
prompt and detailed information	informare promptă și detaliată
prompt judicial control	control judiciar prompt
prompt trial	proces, judecare promptă, rapidă
promptly	Prompt

promptly informed	informat în mod prompt
proof beyond reasonable doubt	dovadă în afara oricăror suspiciuni rezonabile
property	proprietate
proportionality	proporționalitate
proportionate to the legitimate aim pursued	proporțional cu intenția legitimă urmărită
protection of health	protecția sănătății
protection of juveniles	protecția minorilor
protection of morals	protecția moravurilor
protection of private life of the parties	protecția vieții private a părților implicate în proces
protection of property	protecția proprietății
protection of public order	protecția ordinii publice
protection of the rights and freedoms of others	protecția drepturilor și libertăților altora
protection of the reputation of others	protecția reputației altora
protection of the rights	protecția drepturilor
proved guilty according to law	găsit vinovat în conformitate cu legea
provided by law	prevăzut de lege
provisional measure	măsură asiguratorie
psychiatric evidence	dovadă psihiatrică
public	public
public authority	autoritate publică
public emergency	stare de urgență publică
public hearing	audiere publică
public interest	interes public
public judgment	hotărâre pronunțată în mod public
public opinion	opinie publică
public order	ordine publică
public safety	siguranță publică
public service	serviciu public
publicity	publicitate
pursue	a urmări, a persecuta, a fi pe urmele cuiva
pursue a legitimate aim	a urmări un scop legitim

Q

qualified rights
quell riot or insurrection

drepturi caracteristice
a înăbuși, a reprima tulburările violente
sau o insurecție

R

racial discrimination
ratione loci

discriminare rasială
ratione loci (expr. lat., "competență teritorială")

ratione materiae

ratione materiae (expr. lat., "competență materială")

ratione personae

ratione personae (expr. lat., "competență personală")

ratione temporis

ratione temporis (expr. lat., "competență temporală")

reasonable and objective justification

justificare rezonabilă și obiectivă

reasonable intervals

intervale, pauze rezonabile

reasonable relationship of proportionality

relație de proporționalitate rezonabilă

reasonable suspicion

suspiciune rezonabilă

reasonable time

termen rezonabil

reasonableness of pre-trial detention

rezonabilitatea detenției preventive

reasonably necessary to prevent fleeing

necesar în mod rezonabil pentru a preveni evadarea

reasonably necessary to prevent offence

necesar în mod rezonabil pentru a preveni săvârșirea unei infracțiuni

reasoning

motivare, argumentare

receive and impart information and ideas

a primi sau a comunica informații ori idei

rectify the shortcomings

a rectifica, a corecta neajunsurile, greșelile

redress

reparație, despăgubire, compensație

referral to Grand Chamber

trimitere la marea cameră

refugee

refugiat

refusal

refuz

regardless of frontiers

fără a ține seama de frontiere

reimbursement

despăgubire, rambursare

rejection of appeal

respingerea unei cereri

release pending trial

eliberare în timpul procesului penal

relevant domestic law	legislație internă relevantă
relevant domestic practice	practica internă relevantă
religion	religie
religious community	comunitate religioasă
religious instructions	educație religioasă
religious practice	practica religioasă
remand	detenție
remand in custody	detenție preventivă
rendition	predare, capitulare
reopen the proceedings	a rejudeca
reputation	reputație
required by interests of justice	necesar(ă) în interesul justiției
residence	reședință, domiciliu
reservations	rezervări (ale unor drepturi)
respect for correspondence	respectul corespondenței
respect for family life	respect pentru viața de familie
respect for home	respect pentru domiciliu, casă
respect for parents' philosophical convictions	respect pentru convingerile filosofice ale părinților
respect for parents' religious convictions	respect pentru convingerile religioase ale părinților
respect for private life	respect pentru viața privată
respondent state's jurisdiction and responsibility	jurisdicția și responsabilitatea statului pârât
<i>restitutio ad integrum</i>	<i>restitutio ad integrum</i>
restitution of property	restituirea proprietății
restriction on freedom of movement	restricție a libertății la liberă circulație
restrictive interpretation	interpretare restrictivă
retrial	rejudicare
retroactive application of criminal/civil law	aplicarea retroactivă a legislației penale/civile
retroactivity	retroactivitate
reunion of family	reunirea familiei
review by a court	examinat de către o instanță judecătorească
review of lawfulness of detention	examinarea legalității detenției
revision of an earlier judgment	revizuirea unei hotărâri anterioare
right of access to	dreptul de acces la
right of petition to	drept la petiție
right to an effective remedy	dreptul la un recurs efectiv

right to individual application

right to liberty/security

right to marry

rights of defence

rule of law

ruling on an equitable basis

dreptul de a sesiza curtea cu o cerere individuală

dreptul la libertate/siguranță

dreptul la căsătorie

drepturi de apărare

preeminența dreptului

tranzând în echitate

S

safeguards against abuse

same as matter already examined

same as matter submitted to other procedure

same conditions

scheme for free legal aid

scope of court review

search

secrecy of correspondence

secret ballot

secret surveillance

Secretary General

secure fulfilment of obligation

prescribed by law

secure the payment of contributions or penalties

security of person

seizure of

self-defence

separate set of proceedings

service exacted in case of emergency

service of a military character

servitude

sick leave

signature and ratification

Systemic problem

six-month period/rule

slavery

garanții contra abuzurilor

analogic cauzei deja examinate

analogic cauzei transmise către altă procedură

aceleași condiții

instituția asistenței juridice gratuite

limitele revizuirii de către curte

percheziție

secretul corespondenței

vot secret

urmărire prin mijloace caracteristice serviciilor secrete

secretar general

a asigura (garanta) îndeplinirea unei obligații prevăzute de lege

asigurarea plății contribuțiilor sau penalităților

securitatea persoanei

confiscare, sechestrare

autoapărare

proces separat

serviciu activat în timpul urgențelor

serviciu cu caracter militar

servitute

concediu medical, concediu pe motiv de boală

semnare și ratificare

problemă sistemică

regula referitoare la perioada de 6 luni

sclavie

social origin
social security
special circumstances
speediness of review
stand for election
Statement of facts
stand for election
statute-barred
strictly necessary
strictly proportionate
striking out applications
substitute service
supplementary opinion
surrender
summon the witness

origine socială
securitate socială
circumstanțe speciale
celeritatea examinării, revizuirii
a-și înainta candidatura la alegeri
circumstanțele cauzei
a candida la alegeri
cu termenul de prescripție depășit
strict necesar
strict proporțional
a scoate de pe rol o cerere
serviciu alternativ
opinie suplimentară
a renunța, a ceda, a abandona
a cita martorul

T

take proceedings
taken alone
taking of property
tax penalty
taxation
territorial integrity
testify at trial
third party
threat to applicant's life
threat to the life of the nation
time of emergency
time when the act or omission
committed
torture
torture in police custody
trafficking in human beings
transfer of the property
treatment
trial within a reasonable time
tribunal established by law

a intenta un proces
luat singur, izolat
luarea proprietății, sustragerea averii
penalitate fiscală
taxare
integritate teritorială
a depune mărturii în timpul procesului
parte terță
pericol pentru viața reclamantului
pericol pentru viața națiunii
timp de urgență
timpul comiterii acțiunii sau omisiunii

tortură
tortură în timpul detenției
traficul de persoane
transferul proprietății
tratament
judecată în termen rezonabil
instanță instituită de lege

U

unanimously	unanim, în unanimitate
unfairness of proceedings	inechitatea procesului
unidentified perpetrator	făptaș, infractor neidentificat
uniform law	legislație uniform(ă)(izată)
universal suffrage	sufragiu universal
unlawful detention	detenție ilegală
unlawfulness	ilegalitate
unreasonably long (procedure)	proces excesiv de lung
use of force/violence	folosirea forței/violenței
use of property	utilizarea proprietății

V

vagrants	vagabonzi
value judgment	judecată de valoare
values of a democratic society	valorile societății democratice
victim	victimă
violation	violare
vote	vot
vulnerability	vulnerabilitate

W

waiver of the court fees	scutire de taxa de judecare
war or other public emergency threatening the life of the nation	război sau alt pericol public ce amenință viața națiunii
well-being of the community	bunăstarea comunității
withdrawal of parental rights	retragerea drepturilor părințești
without prejudice to the provisions of article...	fără a contraveni prevederilor articolului ...
witness	martor
wording	redactare, formulare
work required of detainee	muncă pe care deținutul este obligat să o presteze
work required to be done during conditional release	muncă pe care deținutul este obligat să o presteze în timpul eliberării condiționate
worship	a venera

Român-Englez

A

abolirea pedepsei capitale	abolition of the death penalty
absența intenției de a menține cererea	absence of intention to pursue petition
absența/lipsa unei audieri publice	absence of a public hearing
absolut necesar	absolutely necessary
abuz de dreptul de a petiționa	abuse of the right of petition
a accepta plângerea reclamantilor	grant applicants claim
acces eficient la curte	effective access to a court
acces la curte	access to court
acces la dosare/documente relevante	access to relevant files
acces la informație	access to information
accesibilitate, acces	accessibility
aceleași condiții	same conditions
achitare de către prima instanță	acquittal at first instance
a acorda asistență juridică (gratuită)	grant legal aid
act/înscris referitor la tutelă/custodie	custody record
<i>actio popularis</i> (expr. lat., acțiune introdusă de orice membru al societății în vederea protejării ordinii publice)	<i>actio popularis</i>
acțiune arbitrară	arbitrary action
acțiune în despăgubire	action for damages
activitate politică	political activity
acuzat de săvârșirea unei infracțiuni	charged with criminal offence
acuzăție în materie penală	criminal charge
admisibil/ decizie de admisibilitate	admissible/ilicity/decision
a admite (probe)	admit (evidence)
adoptarea unei hotărâri judecătorești	adoption of a judgment
aducere în fața autorității competente	bringing before competent authority
aducere în fața unei autorități judiciare competente	bringing before competent legal authority
adus/ă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare	brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power
afirmație, pretenție (nedovedită), alegație	allegation
agresiune, lovire	assault
a se alătura unui sindicat	join trade unions
alcoolici	alcoholics

alegerea corpului legislativ	choice of the legislature
alegeri libere	free elections
alegeri prin vot secret	elections by secret ballot
a aloca compensație financiară	make financial award
alt statut	other status
a amâna, a suspenda cazul	adjourn the case
analiză jurisprudențială	judicial review
analogic cauzei deja examinate	same as matter already examined
analogic cauzei transmise către altă procedură	same as matter submitted to other procedure
a (se) apăra în persoană	defend in person
apărare prin asistență juridică	defence through legal assistance
apelant, reclamant în apel	appellant
aplicabilitate	applicability
aplicarea retroactivă a legislației penale/civile	retroactive application of criminal/civil law
arest	arrest
arest sau detenție legal(ă)	lawful arrest or detention
arest/detenție arbitrar/ă	arbitrary arrest/detention
arestare, arest	apprehension
a-și înainta candidatura la alegeri	stand for election
a-și manifesta religia sau convingerea	manifest religion or belief
a asigura (garanta) îndeplinirea unei obligații prevăzute de lege	secure fulfilment of obligation prescribed by law
asigurarea plății contribuțiilor sau penalităților	secure the payment of contributions or penalties
asigurări diplomatice	diplomatic assurances
asistență gratuită a unui interpret	free assistance of an interpreter
asistență juridică (gratuită)	legal aid or assistance
asistență juridică gratuită	free legal assistance
audiere	oral hearing
audiere publică	public hearing
autoapărare	self-defence
autoritate competentă	competent legal authority
autoritate națională	national authority
autoritate parentală	parental authority
autoritate publică	public authority
autorizație de a organiza o demonstrație	permit for a demonstration
avocat numit din oficiu	duty solicitor
avocat, jurist	lawyer
azil politic	political asylum

B

bunăstarea comunității

well-being of the community

C

a candida la alegeri

stand for election

caracter arbitrar

arbitrariness

caracterul, natura pedepsei

nature of punishment

care poartă răspundere în baza
convenției

liable under the Convention

care poate fi prevăzut

foreseeability

care ține de responsabilitatea exclusivă
a autorităților locale

directly imputable to the local
authorities

casă

home

caz interstatal

inter-State case

celeritatea examinării, revizuirii

speediness of review

centru de detenție

holding facility

a cere, a pretinde, a solicita

claim

cerere anonimă

anonymous petition

cerere de revocare a măsurii de detenție

application for release from detention

cerere, plângere, reclamație colectivă

collective complaint

cerere, pretenție serioasă și legitimă

arguable claim

a cere, a pretinde, a solicita

claim

cerere/petiție individuală

individual application/petition

cheltuieli de judecată

costs and expenses

circumstanțe noi sau nou descoperite

new or newly discovered facts

circumstanțe particulare (specifice)

particular circumstances of the case

cazului

circumstanțe speciale

special circumstances

circumstanțele cauzei

Statement of facts

circumstanțele cazului

circumstances of the case

a cita martorul

summon the witness

a comite o infracțiune

commit an offence

comitetul miniștrilor

Committee of Ministers

compatibilitate cu convenția, în acord
cu prevederile convenției

compatibility with the Convention

compensare, despăgubire

award compensation/damages

compensație, despăgubire

compensation

comunitate religioasă

religious community

concediere, eliberare din funcție	Dismissal
concediu medical, concediu pe motiv de boală	sick leave
condamnare pe viață	life sentence
condamnare penală, sentință de condamnare	conviction
condiție de detenție	condition of detention
condițiile, situația prezentă, la momentul de față	present-day conditions
confidențialitate	confidentiality
confiscare, sechestrare	seizure of
constituționalitate	constitutionality
constrângere (administrativă)	coercion (administrative)
constrângere morală	intimidation
continuarea examinării (cererii) nu se justifică	continued examination not justified
contravenție minoră	minor offence
control asupra folosirii proprietății	control of use of property
control judiciar prompt	prompt judicial control
convingeri religioase și filozofice ale părinților	parents' religious and philosophical convictions
copil născut în afara căsniciei	child born out of wedlock
criminalist, expert judiciar	forensic expert
criterii de admisibilitate	admissibility criteria
cu termenul de prescripție depășit	statute-barred
curte de apel	court of appeal
curte, tribunal competent(ă)	competent court
curtea decide ...	court holds...

D

data depunerii unei plângeri	date of lodging of a complaint
daune materiale	material damage
daune materiale	pecuniary damage
daune morale	moral damage
daune morale	non-pecuniary damage
decizie internă irevocabilă	final domestic decision
decizie judecătorească executorie	enforceable judicial decision
defăimare	defamation
deficiență procedurală	procedural defect

delicvență juvenilă	juvenile delinquency
demonstrație	demonstration
deposedare	deprivation of possession
a depune mărturii în timpul procesului	testify at trial
a depune o cerere	lodge an application
derogare	derogation
derogare în timp de război sau altă urgență publică	derogation in time of war or other public emergency
desființare, dizolvare, lichidare (a unei asociații, a unui partid politic)	dissolution (of an association, political party etc.)
despăgubire, compensare	indemnification
despăgubire, rambursare	reimbursement
detenție	remand
detenție administrativă	administrative detention
detenție continuă	continued detention
detenție ilegală	illegal detention
detenție ilegală	unlawful detention
detenție preventivă	detention on remand
detenție preventivă	pre-trial detention
detenție preventivă	preventive detention
detenție preventivă	remand in custody
determinare	determination
deținut	prisoner
dezvăluirea identității, identificare	disclosure of identity
discriminare	discrimination
discriminare rasială	racial discrimination
dispariție	(enforced) disappearance
dispută, litigiu	dispute
distrugerea bunurilor și a casei	destruction of possessions and home
dobânzi cominatorii	default interest
dovadă în afara oricăror suspiciuni rezonabile	proof beyond reasonable doubt
dovadă psihiatrică	psychiatric evidence
drept la petiție	right of petition to
dreptul de a sesiza curtea cu o cerere individuală	right to individual application
dreptul de acces la	right of access to
dreptul la căsătorie	right to marry
dreptul la libertate/siguranță	right to liberty/security
dreptul la un recurs efectiv	right to an effective remedy

dreptul, prerogativa de a modifica decizia instanței	power to overturn decision of the court
drepturi absolute	absolute rights
drepturi caracteristice	qualified rights
drepturi de apărare	rights of defence
drepturi politice	political rights
drepturi și libertăți care nu pot fi restrânse	non-derogable rights and freedoms
drepturi și libertăți pe care statul poate sa le restrângă (articolul 15 al convenției)	derogable rights and freedoms
drepturi și obligații cu caracter civil după condamnare, după sentința de condamnare	civil rights and obligations after conviction
durata detenției preventive	length of detention on remand
durata detenției preventive până la trimiterea dosarului în judecată	length of pre-trial detention
durată excesivă a procesului	excessive length of proceedings
durata procesului civil/penal	length of civil/criminal proceedings

E

echitabilitatea procesului	fairness of proceedings
educație religioasă	religious instructions
a efectua un arest legal	effect lawful arrest
egalitate în fața legii	equality before the law
egalitatea armelor	equality of arms
eliberare condiționată	conditional release
eliberare în timpul procesului penal	release pending trial
eliberare, concediere dintr-o funcție publică; respingerea recursului	Dismissal from civil service/of appeal on points of law
a epuiza căile de recurs interne	exhaust domestic remedies
epuizarea căilor de recurs interne	exhaustion of domestic remedies
eroare judiciară	miscarriage of justice
evacuare forțată	forced evacuation
a examina al doilea set de proceduri	examine the second set of proceedings
examinarea circumstanțelor	examination of circumstances
examinarea legalității detenției	review of lawfulness of detention
examinat de către o instanță	review by a court
judecătorească	
excepție de inadmisibilitate	plea of inadmissibility

excluderea presei	exclusion of press
excluderea publicului	exclusion of public
executare, execuție	execution
executor judecătoresc	bailiff
exercitarea colectivă a libertății de exprimare	collective exercise of freedom of expression
exercitarea jurisdicției	exercise the jurisdiction
expirarea termenului-limită	expiry of time-limit
expropriere	expropriation
a expulza, a da afară	expel
expulzare	expulsion
extins, lărgit	extensive
extrădare	extradition

F

facilități adecvate	adequate facilities
faliment	bankruptcy
făptaș, infractor neidentificat	unidentified perpetrator
fără a contraveni prevederilor articolului...	without prejudice to the provisions of article...
fără a ține seama de frontiere	regardless of frontiers
folosirea forței/violenței	use of force/violence
fondul capătului de cerere	merits of the complaint
fondul cererii individuale/ interstatale	merits of individual application/inter-state application
a forma / a se afilia (unui) sindicat	form/join trade unions
funcționar judiciar, persoană împuternicită să exercite puterea judecătorească	judicial officer

G

garanții care asigură prezența persoanei la proces	guarantees to appear for trial
garanții contra abuzurilor	safeguards against abuse
garanții procedurale în apel, recurs	procedural guarantees of review
găsit vinovat în conformitate cu legea	proved guilty according to law
grațiere, amnistie prezidențială	presidential pardon
grup de indivizi	group of individuals

H

hărțuire	harassment
hotărâre judecătorească obligatorie	binding judgment
hotărâre legală a curții	lawful order of a court
hotărâre pronunțată în mod public	public judgment
hotărâre-pilot	pilot judgment

I

ilegalitate	unlawfulness
imparțialitatea unui judecător	impartiality of a judge
imposibilitatea de a executa o hotărâre judecătorească	inability to secure compliance with the judgment
impunitate	impunity
imputabilitate, caracter imputabil	imputability
inadmisibilitate	inadmissibility
incitare la ură și ostilitate	incitement to hatred and hostility
indemnizație	allowance
individ	individual
individual	individual
inechitatea procesului	unfairness of proceedings
ineficacitatea remediilor	ineffectiveness of remedies
informare promptă și detaliată	prompt and detailed information
informat în mod prompt	promptly informed
informație detaliată, amănunțită	information in detail
informație într-o limbă înțeleasă	information in language understood
informație privitoare la arest	information on reasons for arrest
informație privitoare la învinuire	information on charge
informație referitoare la natura și cauzele acuzației	information on nature and cause of accusation
infrațiune	criminal offence
ingerință	interference
instanță ierarhic superioară	higher tribunal
instanță instituită de lege	tribunal established by law
instanță națională	national court
instanțe ordinare	ordinary courts
instituit prin lege	established by law
instituția asistenței juridice gratuite	scheme for free legal aid

instrument viu	living instrument
integritate fizică	physical integrity
integritate teritorială	territorial integrity
a intenta un proces	take proceedings
interdicție	prohibition of
interes general	general interest
interes nerezolvat, nesoluționat	outstanding interest
interes public	public interest
interesele justiției	interests of justice
interesele membrilor	interests of members
interesele societății ca un tot întreg	interests of society as a whole
interogare, interogatoriu	interrogation
interogarea, audierea martorilor	examination of witnesses
interpretare restrictivă	narrow interpretation
interpretare restrictivă	restrictive interpretation
intervale, pauze rezonabile	reasonable intervals
interzicerea abuzului de drepturi	prohibition of abuse of rights
interzicerea discriminării	prohibition of discrimination
interzicerea expulzării propriilor cetățeni	prohibition of expulsion of a national
interzicerea expulzărilor colective de străini	prohibition of collective expulsion of aliens
interzicerea privării de libertate pentru datorii	prohibition of imprisonment for debt
interzicerea rezervărilor (unor drepturi)	prohibition of reservations
interzicerea sclaviei și a muncii forțate	prohibition of slavery and forced labour
interzicerea torturii	prohibition of torture
întimidare, amenințare	intimidation
investigare eficientă (a unui caz de omor)	effectiveness of investigation into (murder)

a împiedica evadarea	prevent escape
a împiedica exercițiul dreptului de petiționare	hinder the exercise of the right of petition
împiedicarea (refuzul) accesului la avocat	denial of access to lawyer
în capacitatea de	in the capacity of
în conformitate cu legea	in accordance with law
în forță, valabil	in force

a înăbuși, a reprima tulburările violente sau o insurecție	quell riot or insurrection
înalță parte contractantă	high contracting party
încarcerare	imprisonment
a înstrăina, a aliena	alienate
a întemeia o familie	found a family
întrunire pașnică	peaceful assembly
învinuiri, acuzații	charges

J

judecare în mod echitabil	fair hearing
judecată de valoare	value judgment
judecată în termen rezonabil	trial within a reasonable time
judecător sau alt magistrat care exercită puterea judecătorească	judge or other officer exercising judicial power
jurisdicția curții europene a drepturilor omului	jurisdiction of the Court
jurisdicția și responsabilitatea statului pârât	respondent state's jurisdiction and responsibility
jurisdicția statelor	jurisdiction of states
jurisdicție extraterritorială	extraterritorial jurisdiction
jurisdicție limitată	limited jurisdiction
jurisprudență	jurisprudence
jurisprudență, practică judiciară	case law
a justifica ingerința	justify the interference
justificare obiectivă și rezonabilă	objective and reasonable justification
justificare rezonabilă și obiectivă	reasonable and objective justification

L

la propria alegere	of his own choosing
legalitatea detenției	legality of detention
legalitatea procesului, procedurii	lawfulness of proceedings
legătură causală	causal link
lege națională	national law
legislație internă	domestic legislation
legislație internă relevantă	relevant domestic law
legislație uniform(ă)(izată)	uniform law
legitimă apărare	defence from unlawful violence

libertate de asociere	freedom of association
libertate de conștiință	freedom of conscience
libertate și securitate fizică	physical liberty and security
libertatea corespondenței	freedom of correspondence
libertatea de a răspândi idei	freedom to impart ideas
libertatea de a răspândi informații	freedom to impart information
libertatea de a recepționa idei	freedom to receive ideas
libertatea de a recepționa informații	freedom to receive information
libertatea de a-și alege locul de reședință	freedom to choose a place of residence
libertatea de a-și manifesta religia	freedom to manifest religion
libertatea de circulație	freedom of movement
libertatea de exprimare	freedom of expression
libertatea de gândire	freedom of thought
libertatea de întrunire pașnică	freedom of peaceful assembly
libertatea de mișcare, de deplasare	liberty of movement
libertatea de opinie	freedom of opinion
libertatea de religie	freedom of religion
libertatea persoanei	liberty of person
libertatea presei	freedom of the press
libertăți fundamentale	fundamental freedoms
limba înțeleasă de către acuzat	language which an accused understands
limitarea folosirii dreptului de a restrânge drepturile	limitation on use of restrictions on rights
limitele revizuirii de către curte	scope of court review
lipsa accesului la tribunal	lack of effective access to a tribunal
lipsa dreptului de a fi compensat, despăgubit	absence of right to compensation
lipsa informației prompte	lack of promptness of information
lipsa unui remediu eficient/ investigări / audieri (în lipsa)	lack of effective remedy/investigation/ oral hearing absentia [in]
lipsa, absența unei audieri publice	lack of a public hearing
lipsire de proprietate	deprivation of property
litigiu soluționat	matter resolved
<i>locus standi</i> (expr. lat., "calitate procesuală activă")	<i>locus standi</i>
lot de pământ, parcelă	plot of land
luarea proprietății, sustragerea averii	taking of property
luat singur, izolat	taken alone

M

magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare	officer authorised by law to exercise judicial power
maltratarea deținuților	ill-treatment of detainees/in custody
mandat de arest	arrest warrant
marjă de apreciere	margin of appreciation
martor	witness
măsură asiguratorie	provisional measure
măsuri cu caracter general	measures of a general character
măsuri cu caracter individual	individual measures
măsuri interimare, temporare	interim measure
măsuri necesare în interesele copiilor	measures necessary in the interests of children
măsuri similare exproprierii	measures similar to expropriation
(într-o) măsură strict necesară în circumstanțele cazului	extent strictly required by situation
medic care lucrează în organele de poliție	police surgeon
mediul ambiant	environment
membrii administrației	members of administration
membrii forțelor armate	members of armed forces
membrii organelor de poliție	members of police
membrii unui grup minoritar	members of a minority group
memoriu, amintire	memorial
menținerea autorității și imparțialității corpului judecătoresc	maintaining the authority and impartiality of the judiciary
minori	minors
minoritate	minority
minoritate națională	national minority
(în) mod echitabil	equitable basis
monitorizarea corespondenței/comunicațiilor telefonice ale deținuților	monitoring of prisoners' correspondence/telecommunications/telephones
moral, moravuri	morals
motivare, argumentare	reasoning
muncă forțată	forced labour
muncă obligatorie	compulsory labour
muncă pe care deținutul este obligat să o presteze	work required of detainee
muncă pe care deținutul este obligat să o presteze în timpul eliberării condiționate	work required to be done during conditional release

N

narcomani, toxicomani	drug addicts
naționalizare	nationalisation
natura ingerinței	nature of interference
<i>ne bis idem</i> (expr. lat., “nicio persoană nu poate fi urmărită/judecată de 2 ori pentru aceeași crimă”)	<i>ne bis in idem/ non bis in idem principle</i>
neaplicabil	inapplicability
necesar în mod rezonabil pentru a preveni evadarea	reasonably necessary to prevent fleeing
necesar în mod rezonabil pentru a preveni săvârșirea unei infracțiuni	reasonably necessary to prevent offence
necesar într-o societate democratică	necessary in a democratic society
necesar(ă) în interesul justiției	required by interests of justice
necesitate socială presantă	pressing social need
necesități și condiții locale	local needs and conditions
neepuizare	non-exhaustion
neepuizarea remediilor interne	non-exhaustion of domestic remedies
neexecutare	non-enforcement
negocieri	negotiations
niciun prejudiciu semnificativ	no significant disadvantage
nivel minim de gravitate	minimum level of severity
nivel specific de gravitate	particular level of severity
nivelul jurisdicției	level of jurisdiction
nivelul minim de protecție de care se bucură cetățenii în baza legii într-o societate democratică	minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society
notă, petiție, memorandum	memorial
notificare	notification
notificarea unei derogări	notification of a derogation
nu are mijloace suficiente	has not sufficient means
nul, lovit de nulitate	null and void
<i>nulla poena sine lege</i> (expr. lat., “nici o pedeapsă nu există în afară de lege”)	<i>nulla poena sine lege</i>
<i>nullum crimen sine lege</i> (expr. lat., “nici o infracțiune nu există în afară de lege”)	<i>nullum crimen sine lege</i>

O

obiecție/investigare preliminară	preliminary objection/investigation
obiectiv, scop legitim	legitimate purpose
obligația de a face serviciul militar	obligation of performing military service
obligație legală	legal obligation
obligație negativă	negative obligation
obligație prevăzută de lege, prescrisă de lege	obligation prescribed by law
obligații civile normale	normal civic obligations
obligații internaționale	international obligations
obligații pozitive	positive obligations
obligații și responsabilități	duties and responsibilities
obligațiile asumate de către părți	engagements undertaken by parties
obligatoriu	compulsory
a obține prezența martorilor	obtain attendance of witnesses
ombudsman, avocat parlamentar	Ombudsman
opinie comună	joint opinion
opinie concordantă	concurring opinion
opinie disidentă	dissenting opinion
opinie politică sau de altă natură	political or other opinion
opinie publică	public opinion
opinie suplimentară	supplementary opinion
ordin de punere în libertate	order release
ordine publică	public order
ordonanță de punere sub învinuire	bill of indictment
organizație neguvernamentală	non-governmental organization
origine națională	national origin
origine socială	social origin

P

parte terță	third party
partid politic	political party
părtinitor	biased
paternitate prezumată	presumed paternity
pedeapsă capitală	capital punishment
pedeapsă colectivă	collective punishment

pedeapsă corporală	physical punishment
pedeapsă corporală moderată	moderate physical punishment
pedeapsă cu moartea	death penalty
pedeapsă degradantă, umilitoare	degrading punishment
pedeapsă inumană	inhuman punishment
pedeapsă umilitoare	humiliating punishment
penalitate	penalty
penalitate fiscală	tax penalty
penalitate, pedeapsă mai grea	heavier penalty
pensie de invaliditate	disability pension
pentru cauză de utilitate publică într-o societate democratică	justified by the public interest in a democratic society
percheziție	search
pericol pentru viața națiunii	threat to the life of the nation
pericol pentru viața reclamantului	threat to applicant's life
persoană care refuză de a face serviciul militar	conscientious objector
persoane bolnave mintal	persons of unsound mind
pierderea proprietății	loss of property
plângere, reclamație	complaint
pledoarie	oral submission
pluralism în educație	pluralism in education
posesiuni, bunuri	possessions
practică administrativă	administrative practice
practica internă relevantă	relevant domestic practice
practica religioasă	religious practice
predare, capitulare	rendition
preeminența dreptului	rule of law
pregătirea apărării	preparation of defence
a prejudicia interesele justiției	prejudice interests of justice
prelungirea duratei de detenție	extend the detention on remand
preventivă	
presa	press
presa, mass-media	media
prevăzut de lege	prescribed by law
prevăzut de lege	provided by law
prevederi, clauze aplicabile	applicable provisions
a preveni încălcarea ordinii publice	prevent disorder
a preveni intrarea neautorizată în țară, a împiedica intrarea în țară în mod ilegal	prevent unauthorised entry into country

prevenirea dezordinii publice	prevention of disorder
prevenirea divulgării informației confidențiale	Preventing the disclosure of information received in confidence
prevenirea infracțiunilor	prevention of crime
prevenirea răspândirii bolilor infecțioase	prevention of spreading of infectious diseases
prezumția de nevinovăție	presumption of innocence
prima facie, început de probă	prima facie
a primi sau a comunica informații ori idei	receive and impart information and ideas
principii generale ale dreptului internațional	general principles of international law
principii generale de drept recunoscute de către națiunile civilizate	general principles of law recognised by civilised nations
privare de libertate	deprivation of liberty
privare de libertate arbitrară	arbitrary deprivation of liberty
probă scrisă, înscris	documentary evidence
problemă sistemică	Systemic problem
procedură de executare	enforcement proceedings
procedură prevăzută de lege	procedure prescribed by law
procedură, proces constituțional (ă)	constitutional proceedings
proces administrativ	administrative proceedings
proces civil	civil proceedings
proces excesiv de lung	unreasonably long (procedure)
proces judiciar referitor la dreptul de custodie/tutelă	custody suit
proces penal	criminal proceedings
proces separat	separate set of proceedings
proces, judecare promptă, rapidă	prompt trial
proces, judecată adversativă / audiere adversativă	adversarial trial / adversarial hearing
procură	power of attorney
prompt	promptly
a pronunța o hotărâre	deliver a judgment
proporțional cu intenția legitimă urmărită	proportionate to the legitimate aim pursued
proporționalitate	proportionality
proprietate	property
protecția drepturilor	protection of the rights
protecția drepturilor și libertăților altora	protection of the rights and freedoms of others

protecția minorilor
protecția moravurilor
protecția ordinii publice
protecția proprietății
protecția reputației altora
protecția sănătății
protecția vieții private a părților
implicate în proces
protecție practică și eficientă
public
publicitate

protection of juveniles
protection of morals
protection of public order
protection of property
protection of the reputation of others
protection of health
protection of private life of the parties

practical and effective protection
public
publicity

R

răpire
răspândire, propagare, difuzare
ratione loci (expr. lat., "competență teritorială")
ratione materiae (expr. lat., "competență materială")
ratione personae (expr. lat., "competență personală")
ratione temporis (expr. lat., "competență temporală")
război sau alt pericol public ce amenință viața națiunii
a rectifica, a corecta neajunsurile, greșelile
recurs
recurs
recurs intern eficient
redactare, formulare
reexaminare periodică a legalității detenției preventive
refugiat
refuz
refuz de a face armata bazat pe convingeri religioase, etice, morale sau umanitare
regim de autorizare pentru organizațiile din sfera radiodifuziunii, televiziunii și cinematografilei

abduction
dissemination
ratione loci

ratione materiae

ratione personae

ratione temporis

war or other public emergency threatening the life of the nation
rectify the shortcomings

appeal on a point of law
cassation appeal
effective domestic remedy
wording
periodic review of the continuing lawfulness of detention
refugee
refusal
conscientious objection

licensing of broadcasting, television and cinema enterprises

regula referitoare la perioada de 6 luni	six-month period/rule
a rejudeca	reopen the proceedings
rejudecare	retrial
relație de proporționalitate rezonabilă	reasonable relationship of proportionality
religie	religion
remediu eficient	effective remedy
a renunța, a ceda, a abandona	surrender
reparație echitabilă	just satisfaction
reparație, despăgubire, compensație	redress
reputație	reputation
reședință, domiciliu	residence
respect pentru convingerile filosofice ale părinților	respect for parents' philosophical convictions
respect pentru convingerile religioase ale părinților	respect for parents' religious convictions
respect pentru domiciliu, casă	respect for home
respect pentru viața de familie	respect for family life
respect pentru viața privată	respect for private life
respectare	observance
respectul corespondenței	respect for correspondence
respingerea unei cereri	rejection of appeal
responsabilitate	liability
restituirea proprietății	restitution of property
<i>restitutio ad integrum</i>	<i>restitutio ad integrum</i>
restricție a libertății la liberă circulație	restriction on freedom of movement
restricții având drept scop protejarea drepturilor altora	limitations to protect the rights of others
restricții având drept scop protejarea valorilor societății democratice	limitations to protect democratic society
restricții legale	lawful restrictions
retragerea drepturilor părințești	withdrawal of parental rights
retroactivitate	retroactivity
reunirea familiei	reunion of family
revizuirea unei hotărâri anterioare	revision of an earlier judgment
rezervări (ale unor drepturi)	reservations
rezolvare pe cale amiabilă	friendly settlement
rezonabilitatea detenției preventive	reasonableness of pre-trial detention
risc, pericol dublu	double jeopardy

S

schimbare de religie sau crez	change religion or belief
sclavie	slavery
(a) scoate de pe rol o cerere	striking out applications
scop, intenție	aim
scop, intenție legitim (ă)	legitimate aim
scutire de obligația de a epuiza căile interne de recurs	exemption from exhaustion of domestic remedies
scutire de taxa de judecare	waiver of the court fees
secretar general	Secretary General
secretul corespondenței	secrecy of correspondence
securitate națională	national security
securitate socială	social security
securitatea persoanei	security of person
semnare și ratificare	signature and ratification
sentiment de frică, angoasă și inferioritate	feeling of fear, anguish and inferiority
sentințele (hotărârile judecătorești) sunt în esență declarative	judgments are essentially declaratory in nature
serviciu activat în timpul urgențelor	service exacted in case of emergency
serviciu alternativ	substitute service
serviciu cu caracter militar	service of a military character
serviciu militar	military service
serviciu militar alternativ	alternative civil service
serviciu public	public service
serviciu public de alternativă	civilian substitute service
serviciu public, funcție publică	civil service
servitute	servitude
siguranță publică	public safety
situație continuă	continuing situation
situație de comparat, comparabilă	comparable situation
societate democratică	democratic society
solicitant de azil	asylum seeker
stabilirea unei amenzi	imposition of fine
stăpânire pașnică a bunurilor	peaceful enjoyment of possessions
stare de urgență publică	public emergency
statul pârât	defendant state party
străini	aliens
strict necesar	strictly necessary
strict proporțional	strictly proportionate

suferință fizică
suferință mentală
sufragiu universal
sumar neoficial
supraveghere educațională
suspiciune rezonabilă

physical suffering
mental anguish/suffering
universal suffrage
non-official summary
educational supervision
reasonable suspicion

T

tărăgănare a achitării compensației
pentru expropriere
tărăgănare, tergiversare a procesului
taxare
temei, motiv comun
termen rezonabil
timp de urgență
timp necesar, favorabil
timpul comiterii acțiunii sau omisiunii
tortură
tortură în timpul detenției
traficul de persoane
trașând în echitate
transferul proprietății
tratament
tratament degradant, umilitor
tratament inuman
tribunal independent
tribunal, instanță imparțial (ă)
trimitere la marea cameră
tutelă, custodie asupra copiilor

delays in payment of compensation for
expropriation
delays in the proceedings
taxation
common ground
reasonable time
time of emergency
adequate time
time when the act or omission committed
torture
torture in police custody
trafficking in human beings
ruling on an equitable basis
transfer of the property
treatment
degrading treatment
inhuman treatment
independent tribunal
impartial tribunal
referral to Grand Chamber
custody of children

U

unanim, în unanimitate
a urmări un scop legitim
a urmări, a persecuta, a fi pe urmele cuiva
urmărire prin mijloace caracteristice
serviciilor secrete
utilizarea proprietății

unanimously
pursue a legitimate aim
pursue
secret surveillance
use of property

V

vădit neîntemeiat	manifestly ill-founded
vagabonzi	vagrants
valori fundamentale ale unei societăți democratice	fundamental values of a democratic society
valorile societății democratice	values of a democratic society
vârsta de răspundere penală	age of criminal responsibility
vârstă matrimonială	marriageable age
a venera	worship
viață	life
viața comunității	life of the community
viață de familie	family life
viața națiunii	life of the nation
viață privată	private life
viciu fundamental în cadrul procedurii	fundamental defect in proceedings
victimă	victim
violare	violation
violări grave	gross violations
vot	vote
vot secret	secret ballot
vulnerabilitate	vulnerability

The glossary has been developed by the Human Rights National Implementation Division of the Directorate General of Human Rights and Rule of Law, under the HELP umbrella. It is intended to guide legal professionals from Council of Europe member states in using the correct terminology when they make Convention-based arguments in national proceedings and to correctly understand when reading judgments in English.

Acest glosar a fost elaborat în cadrul Programului HELP de către Divizia Implementarea Drepturilor Omului la Nivel Național a Direcției Generale Drepturile Omului și Supremația Legii. Scopul glosarului este de a ghida profesioniștii din domeniul dreptului din statele membre ale Consiliului Europei în ceea ce privește utilizarea corectă a terminologiei în cadrul procedurilor naționale, atunci când aceștia își fondează opiniile pe textul Convenției, ajutându-i la înțelegerea corectă a deciziilor scrise în limba engleză.

www.coe.int/nationalimplementation

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, 28 of which are members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

Consiliul Europei este organizația principală a continentului în privința drepturilor omului. Ea cuprinde 47 de state membre, dintre care 28 sunt membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, un tratat conceput în scopul protejării drepturilor omului, democrației și statului de drept. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează implementarea Convenției în statele membre.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE